

Baarde, briewe en barmhartigheid.

Doc Immelman. Pretoria: Protea Boekhuis. 2013. 167 pp. ISBN 978-1-4853-0011-3.

DOI: <http://dx.doi.org/10.4314/tvl.v52i1.29>

Baarde, briewe en barmhartigheid (2013) verskyn as 'n laaste saluut aan die Namibiese skrywer, Doc Immelman, ná sy dood in Maart 2013. Hierdie rubriekbundel is Immelman se tweede versameling rubrieke ná *Ruacana tot Rosh Pinah* (2011). Daniel Ferdinand (Doc) Immelman was onder meer 'n rubriekskrywer, digter en skrywer van meer as veertig boeke.

Met die afsluiting van 'n lewe en oeuvre is dit gepas dat hierdie bundel rubrieke 'n deurlopende nostalgiese inslag het op vervloë dae, produkte, gebruike en waardes. Die leser neem kennis van 'n nostalgiese terugblik op dinge soos baarde, dagboeke, groot motors, kaartspel, kinderspeletjies soos kennetjie en waardes soos barmhartigheid. Die leser word telkens gelaat met 'n oproep om die verlies daarvan weer in oënskou te neem. 'n Rubriek soos "Briewe" kan lesers verder noop om die pen en papier op te raap in antwoord op Immelman se oproep: "Kan ons nie weer begin briewe skryf nie?"

Hoewel daar baie mense van beide geslagte is wat nie daarmee saamstem nie, kan 'n rubriek soos "'n Baard van manjifieke proporsies" nog in die moderne samelewing by sekere lesers aanklank vind.

Dit is betwisbaar of die omvang van manlikheid steeds direk eweredig is aan die grootte en lengte van 'n man se baard, maar Immelman meen: "Dit gee hom karakter en gewoonlik verbeter dit sy voorkoms; dit laat hom interessanter lyk."

Immelman skryf van die Otavibahn, die spoorweg tussen Usakos en Tsumeb, wat verantwoordelik was vir die vervoer van kopererts en—hoewel uiters ongerieflik—ook passasiers. In hierdie rubriek word die beproewinge van passasiers onderweg na Grootfontein konkreet uiteengesit, maar ten spyte van

dié ongerief is die deurlopende nostalgie tasbaar in die slot: "Dit was die Otavibahn. En die groot dae van weleer."

Die rubrieke word meestal aangebied in die vorm van gedagtes, insidente en vertellings wat verband hou met die onderwerp, wat die een ná die ander voorkom en eendelik uitloop op 'n slot met 'n grappige wending, persoonlike insident of waarneming. Hierdie struktuur is egter nie op al die rubrieke van toepassing nie, wat sodoende vir 'n mate van afwisseling tussen die rubrieke sorg.

Soos byna al sy werke speel die rubrieke, soos "Dit was die Otavibahn", teen die Namibiese agtergrond af, maar meermale word die rubrieke binne 'n wyer globale perspektief geplaas. Interessantheid, staaltjies en soortgelyke "gevalllestudies" vanuit die uit hoeke van die wêreld vind neerslag in Immelman se rubrieke. Hierdeur word nie net die leser se algemene kennis verbreed nie, maar word die onderwerp—dikwels 'n persoonlike insident—binne die konteks van 'n wêreldwye tendens geplaas. Dikwels is hierdie insidente in ander lande net so eienaardig en lagwekkend as die betrokke insident waaroor Immelman dit het.

Alreeds in die eerste rubriek is dit duidelik dat "Sondes met 'n skryfmasjien" wêreldwyd "gepleeg" word, met ernstige tikfoutte van Braamfontein tot in Portugal en weer terug, tot 'n (potensieel voordelige) fout op Immelman se burgerskapsertifikaat.

Hierdie gegewens raak egter in sommige verhale te veel en regverdig die "beloning" in die slot van die verhaal nie altyd die toeloop van skynbaar nuttelose inligting aan die begin van die rubriek nie.

Daarbenewens bestaan sommige rubrieke slegs uit 'n reeks voorbeelde waarvan die meeste lesers deeglik bewus is, soos verskillende lisensies in "Nie sonder 'n permit nie!". Na afloop van hierdie rubriek tref die leser slegs 'n dramatiese en effens oordrewe voorbeeld in die slot aan.

Soos dikwels die geval met rubrieke word daar ook 'n paar griewe gelug, soms op 'n kreatiewe wyse. In die rubriek, "Garagerowers" lewer Immelman subtiel kommentaar op 'n persoonlike ervaring met die motorhawe deur 'n fabelagtige ontstaansverhaal van motorhawens oor te vertel.

Dit is egter nie net Immelman se persoonlike griewe wat in sy rubrieke neerslag vind nie. In "Klagtes" geniet lesers se nietige griewe, wat ingestroom het ná 'n vorige rubriek oor klagtes, 'n oomblik in die son. In "He is doing his best" word die griewe van lesers teenoor skrywers in die vorm van ongunstige kritiek, of *flak*, bespreek. Hier, soos in "Pretbederwer", word geïllustreer hoe ander se griewe eindelijk 'n mens teen die bors kan stuit.

Baarde, briewe en barmhartigheid dek 'n wye spektrum van uiteenlopende onderwerpe waarvan die struktuur ook ietwat varieer. Die rubrieke strek van iets wat diereliefhebbers sal roer tot 'n prikkeling van die lagspiere, veral in verband met die verhouding tussen mans en vroue. Daar is selfs 'n effens gewaagde persoonlike onthulling in verband met 'n verkyker wat wenkbroue kan laat lig.

Ten spyte van die variasie en die vermaaklike aard van baie van die rubrieke, waardeer 'n mens die leeservaring meer as 'n beperkte aantal rubrieke op 'n slag gelees word. Die toestroming van inligting, wat nie tussen rubrieke verband hou nie, kan uitputtend raak. Hierdie waarneming is egter nie noodwendig 'n slegte refleksie op die rubrieke self nie, aangesien die genre bepaal dat een rubriek daaglik of weeklik gepubliseer word en dus nie aaneenlopend gelees moet word nie.

Behalwe vir die vermaaklike leesstof, brokies algemene kennis en stof tot nadenke bied *Briewe, Baarde en Barmhartigheid* heelwat materiaal vir 'n kluitklaplys (die sogenaamde "bucket list") al is dit net om "'n ordentelike baard te kweek" of soos Immelman se wens: die Manketti's te besoek voor jy "aftjop".

Annika Mouton

mouton.annika@gmail.com

Universiteit van Pretoria

Pretoria